

УДК 336.22

Дмитрів Володимир Ігорович

Кандидат економічних наук,

Доцент кафедри податків та фіскальної політики

Тернопільського національного економічного університету

Наукові інтереси: фіскальна політика держави,

податкова політика, фінансове регулювання

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

***Анотація.** У статті висвітлено теоретичні та практичні засади функціонування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності в Україні. Проведено дослідження організаційно-правових аспектів застосування спрощеної системи та її нормативно-правове забезпечення. Проаналізовано доцільність застосування спрощеної системи та проведена оцінка її ефективності. Запропоновано шляхи вдосконалення спрощеної системи оподаткування України.*

***Ключові слова:** спрощена система оподаткування, ставки податків, платники податків, податкові пільги, фіскальна політика.*

Dmytriv V.I.

APPLICATION PECULIARITIES OF THE SIMPLIFIED TAXATION SYSTEM IN UKRAINE

***Annotation.** The article outlines the theoretical and practical principles of the functioning of the simplified taxation, accounting and reporting system in Ukraine. The research of organizational and legal aspects of application of the simplified system and its normative-legal support was conducted. The expediency of using the simplified system has been analyzed and an estimation of its efficiency has been carried out. The ways of improving the simplified taxation system of Ukraine are offered.*

***Key words:** simplified taxation system, tax rates, taxpayers, tax breaks, fiscal policy.*

Постановка проблеми. Розвиток економіки України за останній період забезпечувався перш за все за допомогою таких суб'єктів господарювання, які відносяться до малого бізнесу. Адже це один з найбільших секторів економіки, який визначає структуру валового національного продукту та темпи економічного зростання країни. Як бачимо з досвіду України в сфері оподаткування, напрямом реалізації податкової підтримки малого бізнесу виступає спрощена система оподаткування, обліку та звітності.

Запровадження в Україні спрощеної системи оподаткування ще не забезпечило необхідних змін в її розвитку. На сьогоднішній день спостерігається створення чималого тіньового сектора економіки, в тому числі і за рахунок суб'єктів малого підприємництва, що призводить до масового уникнення від сплати податків.

В умовах швидкого розвитку економіки України та адаптації її до шаблонів країн ЄС є створення ефективних механізмів, які б підтримували суб'єктів господарювання, сприяли нарощуванню обсягів та

підвищенню ефективності виробництва, оновлювали б матеріально-технічну та законодавчу базу, сприяли б зростанню рівня податкової культури суспільства, сприяли зниженню тінізації економіки країни. Спрощена система оподаткування виступає двояким механізмом: з одного боку підтримуючи розвиток малого бізнесу в країні, з іншого – сприяє уникненню від сплати податків належним чином. Тому, є необхідність всестороннього сукупного дослідження питань, пов'язаних із застосуванням спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності.

Аналіз наукових досліджень. Питання розвитку спрощеної системи оподаткування та особливості її застосування досліджували багато українських вчених та економістів: О. Балабенко, А. Баранюк, Н. Буряк, З. Варналій, О. Василик, О. Воробйов, М. Гапонюк, А. Гречко, Ю. Іванов, О. Квасовський, Т. Корнієнко, Л. Коршун, А. Крисоватий, С. Ксьондз, А. Кулікава, С. Лукаш, С. Михайленко, О. Мірошниченко, А. Музичина, В. Орлова, М. Пожидаєва, О. Покатаєва, А. Соколовська, С. Юрій та ін. З прийняттям Податкового кодексу не всі проблеми спрощеної системи вирішилися, а деякі певною мірою стали ще актуальніші. Питання впливу податкових змін на розвиток малого бізнесу в Україні набуло ще більшої популярності як серед науковців, так і серед практиків.

Формування цілей статті. Метою статті є вивчення сутності спрощеної системи оподаткування в Україні, особливостей її функціонування а також систематизація заходів щодо подальшого її вдосконалення.

Виклад основного матеріалу. На сьогоднішній день багато науковців та практиків ставлять під сумнів доцільність застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності. Внаслідок нечіткого законодавчого регулювання, створюються умови для уникнення оподаткування. Проте, українське законодавство не стоїть на місці - постійно розвивається і вдосконалюється, приймаються нові нормативні акти, що повинні більш детально регулювати всі виникаючі у цій сфері правовідносини.

Згідно Податкового кодексу України, спрощена система оподаткування, обліку та звітності – це особливий механізм справляння податків і зборів, що передбачає заміну сплати окремих податків і зборів, встановлених пунктом 297.1 статті 297 цього Кодексу, на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, визначених цією главою, з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності [1]. Сутність даної системи варто розглядати крізь призму поняття спеціального податкового режиму.

Аналізуючи визначення, які надаються в різних наукових дослідженнях, варто виділити такі основні риси спеціального податкового режиму:

- 1) базується переважно на одному податку в тій або іншій формі та обмеженій кількості супутніх податкових платежів (ця ознака втілює призначення спеціальних податкових режимів спрощувати процедуру сплати податків. Вагомою перевагою єдиного податку для платника є нескладний розрахунок, при якому значно скорочуються податковий облік та звітність. Для податкових органів перевагою єдиного податку є легкість адміністрування);
- 2) особливий порядок визначення елементів оподаткування (спеціальний податковий режим значно спрощує визначення бази оподаткування, ведення бухгалтерського обліку, зокрема обліку доходів і витрат);
- 3) звільнення від обов'язку сплати окремих податків та зборів (виражає одне з основних призначень спеціальних режимів – спрощення взаємовідносин між платником податків та державою, зниження адміністративного та податкового навантаження на підприємців);
- 4) належність обмеженому колу суб'єктів господарювання (спеціальні податкові режими забезпечують створення особливих умов для деяких категорій платників податків. Коло платників, яким дозволено застосовувати переваги спеціальних податкових режимів, законодавчо обмежується. Ці обмеження включають, як правило, гранично допустимі значення одержаних доходів, кількість найманих працівників тощо);
- 5) особливо побудована система податків та оподаткування для визначених видів діяльності та галузей (усі спеціальні податкові режими певним чином взаємопов'язані з підприємницькою діяльністю платників податків. Але, в залежності від мети встановлення таких режимів,

законодавство чітко прописує види діяльності, галузі економіки та території, для яких вони передбачені);

- б) спрощення процесу оподаткування (спеціальні податкові режими передбачають існування законодавчо закріплених особливостей, що не притаманні загальному податковому режиму).

Застосування альтернативних систем оподаткування, як спеціального податкового режиму, вирішують ряд проблем, які є надзвичайно доречними для сучасного етапу розвитку економіки України. Перш за все, це сприяння детінізації економіки. Інша пов'язана з потребою в реалізації регулюючої функції оподаткування, зокрема стимулювання росту обсягів різного роду діяльності й ефективного використання наявних ресурсів [2, с. 117]. Також, це дерегулювання підприємницької діяльності, що істотно знижує витрати держави на адміністрування податків і зборів і витрати платників податків на подання податкової звітності, а також зменшує ризик виникнення помилок і застосування штрафних санкцій. Цей фактор, разом зі зниженням податкового навантаження, переважно є вирішальним для платника при прийнятті рішення про перехід на ту або іншу альтернативну систему оподаткування.

Запровадження спрощеної системи оподаткування в Україні було викликане необхідністю подолання кризових явищ в економіці та стимулювання детінізації суб'єктів малого бізнесу [3, с. 49]. Здійснюючи підприємницьку діяльність, підприємствам малого бізнесу необхідно сплачувати податки та соціальні внески, вести бухгалтерський облік та подавати звітність щодо фінансових результатів своєї діяльності на рівні інших суб'єктів господарювання, що для більшості з них занадто обтяжливо. Її поява стала компромісом між державою та суб'єктами господарювання, суттю якого було одержання відносно невеликих сум податку в обмін на легальну прозору діяльність найбільшого сектору економіки. Також, вагомою підтримкою для малого бізнесу було спрощення форм обліку та звітності, що дозволяє значно знизити витрати обліку.

Таблиця 1

Умовна оцінка навантаження платників єдиного податку у 2017 році.

Група платника єдиного податку	1 група	2 група	3 група (не є платником ПДВ)
вартість реалізованих товарів / послуг	25000 грн.	125000 грн.	400000 грн.
нарахування ЄСВ за підприємця	352 грн.	704 грн.	704 грн.
ЄСВ за найманих працівників	-	(2 особи) 1408 грн.	(4 особи) 2816 грн.
сума єдиного податку	160 грн.	640 грн.	20000 грн.
витрати на подання звітності	0	0	0
послуга банку (1%)	5,12 грн.	27,52 грн.	235,2 грн.
Всього витрат	517,12 грн.	2779,52 грн.	23755,5 грн.

Очевидним є факт, що сучасні, досить ліберальні і м'які умови оподаткування обліку і звітності підприємців - фізичних осіб ставлять їх в нерівне становище з платниками, що працюють у бюджетній сфері. Водночас потрібно зважати на те, що в умовах політичної і економічної невизначеності, невпевненості у майбутньому для підприємців досить не вигідно залишатися в легальному бізнесі. Саме тому, на сектор малого бізнесу необхідно орієнтувати відповідну, до його потреб і можливостей,

політику податкового регулювання. В даний час головним аргументом проти преференції у вигляді спрощеної системи є те, що вона, перетворюючись в податкові зловживання, призводить до легальної мінімізації бази оподаткування.

На сьогоднішній день багато науковців та практиків ставлять під сумнів доцільність застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності. Внаслідок нечіткого законодавчого регулювання, створюються умови для уникнення оподаткування. Значна частина суб'єктів підприємницької діяльності, які застосовують спрощену систему оподаткування, займаються мінімізацією оподаткування власного доходу або є учасниками схем уникнення від сплати податків. Крім цього, через застосування спрощеної системи оподаткування значно мінімізують свої податкові зобов'язання безліч осіб, які займаються професійною діяльністю (приватні лікарі, консультанти, адвокати тощо). Їх оплата праці є досить високою, але податки вони сплачують мінімальні. Отже, можна зробити висновок, що застосування спрощеної системи тісно пов'язане з проблемою ухилення від сплати податків.

Розглянувши податкові зобов'язання, проаналізувавши механізм нарахування, сплати та подання звітності підприємств, які застосовують спрощену систему оподаткування можна приблизно оцінити їх податкове навантаження, враховуючи всі витрати на адміністрування єдиного податку. Для прикладу розглянемо три довільних підприємці (зокрема фізичних осіб, які є платниками тільки єдиного податку). Умовну вартість реалізованих товарів та послуг візьмемо із гранично допустимого обсягу річного доходу, законодавчо встановленого для кожної групи платників єдиного податку, розділивши її на 12 місяців. Припустимо, кількість найманих працівників для 2 і 3 групи – 2 і 4 особи відповідно. Підприємець на 1 групі сплачує ЄСВ у розмірі 50 % від мінімального страхового внеску щомісяця. Врахуємо сплату єдиного податку, єдиного соціального внеску за підприємця та за найманих осіб. Також додаємо до витрат 1% комісії за послуги банку. Візьмемо до уваги, що дані підприємці подають до контролюючого органу звітність в електронному форматі, що не потребує окремих витрат. Обрахувавши всі витрати можна порівняти їх із сумою отриманого доходу (див. табл. 1).

Отже, частка витрат платника єдиного податку 1 групи становить: $517,12 : 25000 = 0,0207$, тобто 2,07% (див. рис. 1).

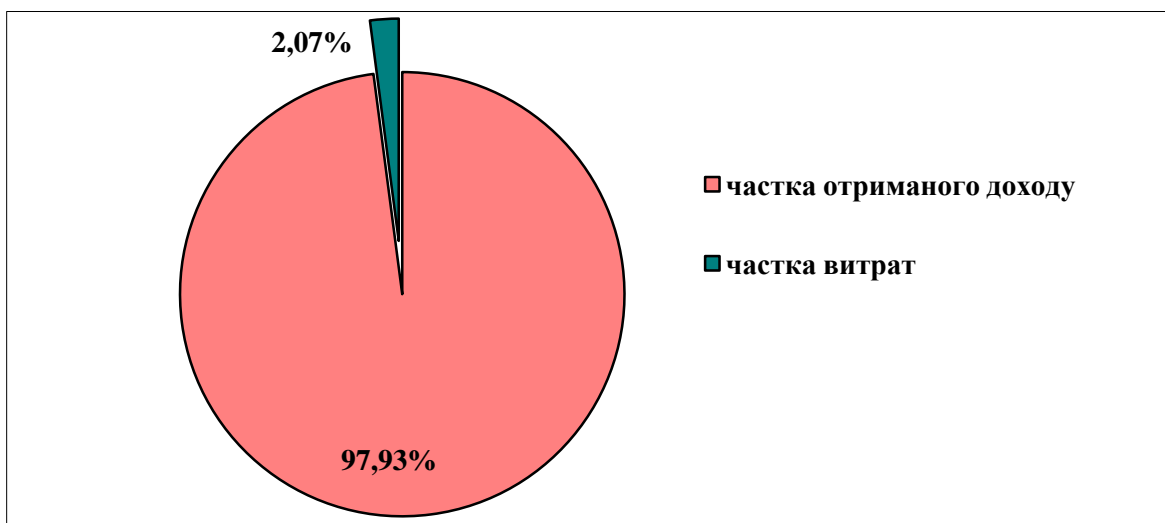

Рис. 1. Оцінка навантаження на платника єдиного податку 1 групи.

Застосування спрощеної системи оподаткування останнім часом супроводжується двояким відношенням до неї різними ланками суспільства. Все актуальнішим стає питання про використання спрощеної системи з метою мінімізації податкових зобов'язань. Часто підприємства на загальній системі оподаткування використовують «єдинників» у схемах уникнення від сплати податків. Проте, існує чимало прихильників спрощеної системи. Переважно це суб'єкти підприємницької діяльності, для яких впровадження спрощеного режиму оподаткування сприяє багатьом позитивним зрушенням. Як наслідок, багато підприємств реєструються платниками єдиного податку.

Для платників єдиного податку 2 групи частка витрат становить: $2779,52 : 125000 = 0,0222$, тобто 2,22% (див. рис. 2).

Рис. 2. Оцінка навантаження на платника єдиного податку 2 групи.

Враховавши всі вищесказані чинники, частка витрат платника єдиного податку 3 групи, який не є платником ПДВ становить: $23755,5 : 400000 = 0,0593$, тобто 5,93% (див. рис. 3).

Рис. 3. Оцінка навантаження на платника єдиного податку 3 групи (не платника ПДВ).

Частка витрат на сплату єдиного податку є невеликою: трохи більше 2% для 1 і 2 групи платників та майже 6% для платників 3 групи. Зауважимо, що основну суму тут займає сам єдиний податок. Це не є великим податковим тягарем, враховуючи що навіть середньостатистичний працюючий громадянин сплачує до бюджету майже 20% свого заробленого доходу. Звідси робимо висновок, що сплата єдиного податку потребує мінімум часу та витрат. Отож, можна сказати що для підприємців, які застосовують спрощену систему оподаткування не існує проблеми адміністрування єдиного податку. Механізм нарахування, сплати єдиного податку та подання звітності є досить простим, ефективним та мало затратним.

В такому становищі України, коли високого рівня набуває безробіття, мають місце слабкі гарантії трудових прав громадян і, головне, є наявні вільні ніші, де саме малий бізнес є ефективним, доцільно

створювати більш лояльні умови для його розвитку. Ведення підприємницької діяльності потребує багато знань та зусиль. Для успішного процвітання підприємництва співпраця та взаємодія з державною є ключовою, яка виникає на основі законодавчих та нормативних актів, зокрема дотримання усіх податкових вимог. Малий бізнес сприяє підтримці конкурентного середовища, скороченню обсягів тіньової економіки та вирішує проблему зайнятості населення. Наукою і практикою доведено, що в нинішній економіці малий бізнес не може успішно розвиватись без активної підтримки зі сторони держави [4].

Одним із основних напрямів державної підтримки малого підприємництва в Україні є створення сприятливого податкового середовища через застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності. Протягом перших років її функціонування був досягнутий вагомий прогрес у розвитку малого бізнесу. Сучасна спрощена система в Україні викликає велику зацікавленість у суб'єктів господарювання. Її застосування надає суб'єктам малого бізнесу ряд переваг. Але є і суттєві недоліки, що, у свою чергу, знижують ефективність єдиного податку, деформують цілі та завдання його впровадження.

Основною перевагою спрощеної системи оподаткування є ефективне сприяння мінімізації податкового зобов'язання платників. Існує велика різниця суми податків з однакового доходу платників, що застосовують різні системи оподаткування. Це є значною перевагою для платників єдиного податку і задовольняє їх інтереси, проте ставить під сумнів виконання принципу соціальної справедливості, так як фізичні особи, діяльність яких практично не відрізняється і вони мають приблизно однаковий рівень доходу зобов'язані сплачувати кардинально різні суми податкового зобов'язання. Крім цього, спрощена система оподаткування сприяє зниженню податкового навантаження на оплату праці. Це вигідно для суб'єктів господарювання, чого не скажеш про ефект для держави. Така перевага дозволяє створювати різноманітні механізми уникнення від оподаткування. Поширюється явище «зарплати в конвертах». Це суперечить повноті нарахування та сплати податків, що негативно відображається на дохідній частині бюджетів держави.

Звідси впливає одна із основних проблем застосування спрощеної системи оподаткування: перенесення податкового тягаря на фізичних осіб або інших суб'єктів господарювання на загальній системі оподаткування.

Останнім часом держава також робить кроки щодо удосконалення спрощеної системи оподаткування для підприємців. Проте на сьогодні законодавство України з цього приводу є нестабільним та має високу динамічність. Наявність невизначеності в такому важливому питанні призводить до виникнення низки нових проблем, здійснюючи негативний вплив на діяльність малого підприємництва та стримуючи його розвиток.

Державні інтереси першочергово зводяться до фіскальної функції єдиного податку.

В інтересах підприємців спрощена система оподаткування має передбачати простоту визначення податкової бази та розміру податкового зобов'язання, мінімізацію реєстраційних процедур до рівня, доступного пересічним фізичним особам-підприємцям. Відтак, є нагальна потреба подальшої розробки заходів реформування чинної спрощеної системи оподаткування, які дозволять збалансувати державні та підприємницькі інтереси, – допоможуть розвитку малого підприємництва в Україні і водночас збільшать податкові надходження місцевих бюджетів.

Також переваги переходу до спрощеної системи оподаткування криються у менш трудомісткому процесі формування та подання річної фінансової звітності, у зменшенні податкового навантаження, за рахунок об'єднання усіх податків в єдиний, у збільшенні прозорості з боку податкових органів.

Основні переваги та недоліки застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності в Україні

Переваги спрощеної системи оподаткування	Недоліки спрощеної системи оподаткування
1) спрощення процедури порядку реєстрації платника податку; 2) спрощення розрахунків, пов'язаних з визначенням суми податку; 3) єдина форма звітності – розрахунок сплати єдиного податку суб'єктом малого бізнесу; 4) спрощене ведення поточного бухгалтерського обліку; 5) надання права вибору сплати ПДВ; 6) звільнення від сплати ряду податків та інші.	1) низька фіскальна ефективність; 2) прив'язка суми єдиного податку до розміру мінімальної заробітної плати створює ряд ризиків для суб'єктів господарювання; 3) з метою оптимізації податкових зобов'язань представники великого бізнесу доволі часто використовують спрощену систему оподаткування та інші.

Джерело: побудовано на основі [5]

Для утвердження даних переваг та усунення недоліків спрощеної системи оподаткування як основного елементу підтримки малого бізнесу необхідно внести певні корективи (рис. 4). Реформування спрощеної системи оподаткування повинно полягати здебільшого в удосконаленні регулюючої функції податків і зборів. Мета такого податкового регулювання зумовлена, як правило, досягненням якісного соціально-економічного забезпечення у державі.

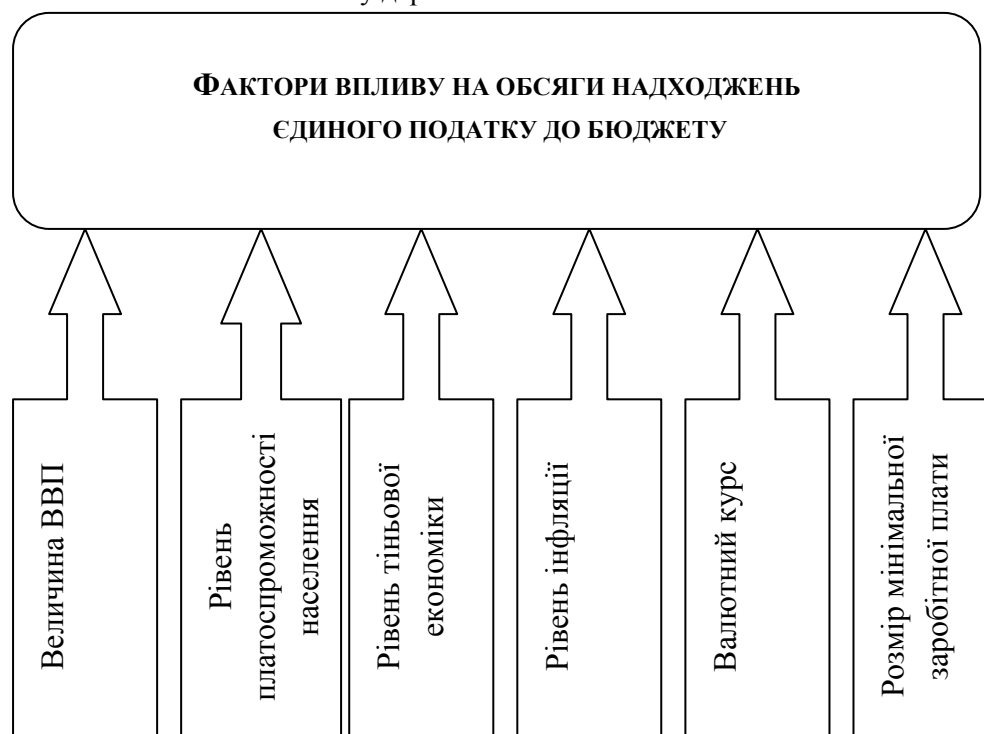

Рис. 4. Основні фактори впливу на обсяги надходжень єдиного податку до місцевих бюджетів

Держава може збільшувати обсяг надходжень єдиного податку до місцевих бюджетів, шляхом регулювання факторів впливу на обсяги надходжень єдиного податку до бюджету, для цього необхідно:

- поступово підвищувати мінімальний розмір заробітної плати, що, в свою чергу, забезпечить зростання платоспроможності населення;
- мінімізувати рівень тіньової економіки;
- стабілізувати національну валюту.

Мінімальна заробітна плата має базуватись на державних соціальних стандартах для повного забезпечення працівника. Доцільно переглянути весь пакет соціальних гарантій держави: мінімальну пенсію, прожитковий мінімум та мінімальну заробітну плату, оскільки жодна з них не відповідає сьогоденним потребам населення. Сьогоднішній уряд вже зробив перші кроки на шляху до приведення таких показників до більш реальних потреб населення. Прогнозується збільшення розміру мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму, пенсій і в наступних роках. Проте, це ніяк не відображається на зростанні платоспроможності населення. Реалії українського суспільства показують, що незначне зростання соціальних гарантій спричиняє значне зростання ринкових цін. Це свідчить про те, щоб забезпечити зростання платоспроможності населення державі необхідно контролювати рівень цін.

Для зменшення рівня тіньової економіки багато дослідників даної проблеми рекомендують створити прозорі умови для ведення бізнесу в Україні, підвищити рівень довіри до державних органів, вдосконалити податкову систему. Крім того необхідно визначити шляхи вирішення існуючих проблем в спрощеній системі оподаткування та механізмі адміністрування єдиного податку. Найбільш вагомими проблемами, які виділяють вітчизняні науковці в спрощеній системі оподаткування є такі:

- використання такої системи підприємствами для оптимізації власних податкових зобов'язань;
- необхідність нарахування і сплати інших податків, зокрема ЄСВ;
- низька податкова культура платників податків;
- порушення законодавства з боку платників єдиного податку [6].

Ринковій економіці мають бути властиві ринкові методи фіскального регулювання. Тобто, такі фіскальні важелі як спрощені режими оподаткування, податкові амністії, реструктуризація податкового боргу та інші необхідно поступово вилучати з податкового механізму. Адже саме завдяки їм створюються умови для зловживань зі сторони платників податків, внаслідок неможливості здійснення чіткого контролю за процесом формування і рухом їх доходів. Ліквідація спрощеної системи оподаткування вирішила б багато проблем, які вона спричиняє. Але таке можливо лише в тому випадку, якщо без неї держава зможе захистити інтереси та задовольнити потреби тих суб'єктів малого бізнесу, які дійсно цього потребують. Для цього необхідно застосувати часткове спрощення тих елементів ведення бізнесу, які потребують найбільших витрат, спеціальних навиків чи потерпають від негативного впливу зовнішніх чинників. Так, більшості країн з високим розвитком ринкової економіки взагалі не застосовуються спрощені режими оподаткування для суб'єктів малого підприємництва. Тут поширюються інші способи їх державної підтримки, які не спричиняють стільки негативних наслідків. Наприклад, спрощення бухгалтерського обліку і звітності, запровадження спеціальних режимів сплати ПДВ та інші. Крім цього, в Україні доцільно було б залучити банківську систему до підтримки малого бізнесу. Варто слідкувати за розвитком добросовісної конкуренції, не допускати утисків монополій. Державі варто звернути увагу на те, що на сьогоднішній день велика частка доходу підприємців витрачається на оренду приміщень (в десятки разів більша за суму єдиного податку). На нашу думку, дешеві кредити, спрощення ведення обліку і звітності, усунення негативного впливу зовнішніх чинників та сприятливі умови ведення бізнесу значно більше посприяли б розвитку малого підприємництва на перших його етапах та не стали б елементом зловживань заради уникнення від сплати податків в майбутньому. В такому випадку кожен отримав би саме ті привілеї, які є найбільш необхідними в його ситуації. Таким чином, можливо задовольнити потреби підприємців та держави.

Висновки. Отже, розглянувши особливості державної підтримки малого бізнесу в Україні за допомогою спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності можна зробити висновок, що своє призначення така преференція виконала. Її застосування сьогодні викликає низку суперечностей. Це пояснюється дисбалансом задоволення інтересів держави та тих суб'єктів господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування. Сучасну систему оподаткування необхідно узгодити з пріоритетами державної політики соціально-економічного розвитку країни на даному етапі її розвитку, створити постійно діючу робочу групу з питань виявлення недоліків та удосконалення системи оподаткування малого бізнесу, вдосконалити методи адміністрування єдиного податку на ефективну, відкриту та підзвітну суспільству систему. В той же час доцільно посилити відповідальність платників

єдиного податку за порушення норм податкового законодавства. Вирішення вищезазначених проблем може відбуватись тільки за умови досягнення балансу між державними і підприємницькими інтересами.

Список літератури

1. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI / Редакція від 20.09.2015 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Кізіма, А. Я. Спеціальні податкові режими як інструмент податкового регулювання / А.Я. Кізіма, І. П. Кушнірик // Галицький економічний вісник. – № 1. – 2009. – С. 117-127.
3. Василевська Г.В. Особливості функціонування преференційного оподаткування в Україні / Г.В. Василевська // Світ фінансів. – 2012. – Вип. 4. – С. 49-59.
4. Спрощена система оподаткування / Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.facebook.com/minfin.gov.ua>.
5. Розвиток малого і середнього підприємництва в Україні: проблеми, потреби, перспективи. – К.: Центр міжнародного приватного підприємництва, 2015. – 44 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: donetskcci.com/images/files/SME_Needs.pdf.
6. Синчак В.П. Реформування спрощеної системи оподаткування в контексті податкової політики держави / В.П. Синчак // Облік і фінанси АПК. – 2012. – № 3. – С. 167.

References

1. Podatkoviy kodeks UkraYini [The Tax Code of Ukraine]. (2010, December 2) Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> [in Ukrainian].
2. Kizyma A.Ya. (2009) Spetsial'ni podatkovy rezhymy iak instrument podatkovoho rehuliuвання [Special tax regimes as a tool of tax regulation]. Halyts'kyj ekonomichnyj visnyk. 1. 117-127.
3. Vasylevs'ka H.V. (2012) Osoblyvosti funktsionuvannya preferentsijnoho opodatkuвання v Ukraini [Features of the functioning of preferential taxation in Ukraine]. Svit finansiv. 4. 49-59.
4. Sproschena systema opodatkuвання / Ministerstvo finansiv Ukrainy [Simplified taxation system]. Rezhym dostupu : <http://www.facebook.com/minfin.gov.ua>.
5. Rozvytok maloho i seredn'oho pidpriemnytstva v Ukraini: problemy, potreby, perspektyvy. [Development of Small and Medium Enterprise in Ukraine: Problems, Needs, Perspectives.]. Rezhym dostupu: donetskcci.com/images/files/SME_Needs.pdf.
6. Synchak V.P. (2012) Reformuvannya sproschenoї systemy opodatkuвання v konteksti podatkovoi polityky derzhavy [Reforming the Simplified Taxation System in the Context of the State Tax Policy]. Oblik i finansy APK. 3. 167.